

UCHWAŁA NR X.66.2024
RADY GMINY RADECZNICA

z dnia 30.12.2024 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2025 rok.**

Na podstawie art. 4¹ ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku – o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu tj. Dz.U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 10 ust. 1, ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2023 roku poz. 1939) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2025 rok stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Marcin Zymon

Uzasadnienie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2025 r., stanowiący załącznik do niniejszej uchwały zawiera zadania własne gminy w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych zgodnie z treścią art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz zgodnie z treścią art. 10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

W programie zostały wskazane źródła środków finansowych na realizację zadań, wynikających z gminnego programu - środki te pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w punktach sprzedaży na terenie gminy Radecznica.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2025 r.

I. Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2025 rok, zwany dalej Programem, określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U z 2023 poz. 2151)

i art.10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomani (Dz. U. z 2023 poz.1939) oraz uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.

Polityka rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu narkomanii i uzależnieniom od innych środków psychoaktywnych czy też przeciwdziałaniu uzależnieniom behawioralnym na terenie Gminy Radecznica prowadzona jest zgodnie z kierunkami określonymi w niniejszym programie stanowiącym kontynuację działań prowadzonych w latach poprzednich.

Polska forma rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu narkomanii i uzależnieniom od innych środków psychoaktywnych czy też przeciwdziałaniu uzależnieniom behawioralnym zakłada, iż większość problemów zlokalizowanych jest na poziomie gminy, a ta posiada kompetencje do rozwiązywania tych problemów. Gmina jest odpowiedzialna za to, aby zapobiegać i minimalizować skutki alkoholizmu, narkomanii i uzależnienia od innych środków psychoaktywnych czy też uzależnień behawioralnych. Programy profilaktyczne nie mają tylko minimalizować skutków alkoholizmu, narkomanii i uzależnienia od innych środków psychoaktywnych czy też uzależnień behawioralnych, ale również zapobiegać, edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu i radzenia sobie z sytuacją trudną, konfliktową. Powinny uczyć jak skutecznie bez używek rozładować napięcie i rodzącą się agresję, wspierać szczególnie młodych ludzi w kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych.

II. Podstawa prawna

Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151)

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. 2021, poz. 1249 ze zm.)

Ustawa o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015 r. (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1608)

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U. z 2021 poz. 642)

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”(Dz.U. z 2023 r . 1870)

Ustawa z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 227).

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Radecznicza na lata 2017-2026.

III. Diagnoza potrzeb środowiska Gminy Radecznicza

Na przestrzeni ostatnich lat liczba mieszkańców systematycznie się zmniejsza.

W roku 2021 liczba ta wynosiła 5 455 osób, w 2022 r. 5 401, w 2023 r. już 5 350, natomiast na dzień 30.11.2024 r. – 5 263 osoby.

Dostępność napojów alkoholowych:

Ogółem w Gminie Radecznicza na dzień 30 listopada 2024 r. działało 14 punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Liczba punktów sprzedaży z roku na rok maleje.

I tak w roku 2020 było – 21, w 2021 – 20, 2022 r. – 19, w 2023 – 17.

Na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w roku 2020 przypadało 264 mieszkańców, w 2021 - 273 mieszkańców, w 2022 r. – 286 mieszkańców, w 2023 r. – 314 mieszkańców, na 30 listopada 2024 r. - 376 mieszkańców.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że z ogólnej liczby rodzin, jakie korzystały z pomocy materialnej w roku 2024 – 6 rodzin objęto tą pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny.

W Samodzielnym Publicznym Wojewódzkim Szpitalu Psychiatrycznym w Radeczniczy, w roku 2024 na leczeniu przebywało 3 pacjentów z naszej gminy.

Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Radeczniczy od początku 2024 roku wpłynęło 11 nowych wniosków od członków rodzin, z GOPS-u, Policji z prośbą o interwencje w związku z nadużywaniem alkoholu przez mieszkańców naszej gminy.

Komisja podejmowała liczne działania zmierzające do dobrowolnego podjęcia leczenia odwykowego przez klientów. W efekcie podejmowanych działań 2 osoby podjęły leczenie odwykowe.

Ponadto nie stwierdzono przypadków nadużywania innych substancji psychoaktywnych przez mieszkańców naszej gmin. Potwierdzili to na podstawie statystyk, przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji w Zamościu podczas debaty społecznej w dniu 23.11.2023 r. ”Porozmawiajmy o bezpieczeństwie – możesz mieć na nie wpływ”.

Analiza SWOT wypracowana na potrzeby Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w zagrożeniach /Strategia ... str. 50/ wykazała m.in. wysoką tolerancję społeczeństwa na alkoholizm w naszej gminie oraz wzrastającą liczbę różnego rodzaju uzależnień.

W związku z tym zachodzi potrzeba prowadzenia szeroko pojętej edukacji społecznej w tym zakresie oraz intensyfikacja działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

IV. Cele działań i formy realizacji na płaszczyźnie profilaktyki uzależnień:

Głównym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest ograniczenie eksperymentowania, używania alkoholu, narkotyków, tytoniu, innych środków psychoaktywnych oraz przeciwdziałaniu uzależnieniom behawioralnym oraz rozwiązywanie problemów z tym związanych.

Cele szczegółowe Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii oraz przypisane im zadania:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych poprzez:

- a) Finansowanie badań wykonywanych przez biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz opłacenie kosztów sądowych i pocztowych.
- b) posiedzenia GKRPA mające na celu udzielanie wsparcia osobom uzależnionym i członkom ich rodzin
 - podejmowanie działań motywujących klienta do podjęcia leczenia odwykowego
 - prowadzenie aktualnej bazy placówek poradnictwa i leczenia odwykowego
 - udzielanie informacji na temat pomocy prawnej dla osób uzależnionych, współuzależnionych znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.
- c) współpraca z pracownikami oddziału terapii uzależnień, doposażenie placówek, organizacji pozarządowych i stowarzyszeń działających na rzecz profilaktyki uzależnień

2. Udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psychospołecznej, a w szczególności ochrony przed przemocą. Wspieranie osób pracujących na rzecz profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy:

- a) interwencje w ramach procedury „Niebieskie Karty” i praca w Gminnym Interdyscyplinarnym Zespole ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- b) finansowanie udziału ludzi pracujących na rzecz profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w naradach, konferencjach, szkoleniach, warsztatach, imprezach integracyjnych mające na celu doskonalenie zawodowe oraz wsparcie psychospołeczne zapobiegające wypaleniu zawodowemu,
- c) zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych, przewodników, ulotek, broszur, plakatów na potrzeby: GKRPA, GOPS, GCKSiT, Policji, Parafii, szkół, oddziału terapii uzależnień.
- d) udział w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych wspierających rodzinę.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii, uzależnieniom behawioralnym w szczególności dla dzieci i młodzieży:

- a) wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu i promocja zdrowego stylu życia, organizacja bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży w dni wolne od zajęć szkolnych, organizacja zajęć pozalekcyjnych, konkursów, zawodów i turniejów sportowych,
- b) realizacja programów profilaktycznych mających na celu przeciwdziałanie uzależnieniom dla dzieci i młodzieży, nauczycieli oraz rodziców uczniów placówek oświatowych gminy,
- c) działalność informacyjno-edukacyjna,
- d) aktywny udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących alkoholu, narkotyków, przemocy oraz uzależnień od zachowań behawioralnych.
- e) monitoring i diagnoza problemów uzależnień na terenie gminy,

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień:

- a) Dofinansowanie programów i przedsięwzięć profilaktyczno-zdrowotnych i innych działań wspierających abstynencję, promujących aktywny styl życia, twórczość ludową i wartości chrześcijańskie przeznaczone w szczególności dla osób samotnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- b) organizacja zajęć pozalekcyjnych oraz konkursów, zawodów i turniejów sportowych,

c) zorganizowanie szkoleń dla członków GKRPA; dla sprzedawców napojów alkoholowych.

d) kultywowanie obrzędów i tradycji ludowych.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w ar 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

V. Współpraca przy realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkotykowych wymaga współdziałania szeregu instytucji: oświaty, stowarzyszeń, kościoła, policji, pomocy społecznej, służby zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, administracji aby skutecznie przeciwdziałać przemocy związanej z alkoholem i narkotykami.

W Gminie Radecznica rozwiązywaniem tych problemów zajmują się:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
3. NZOZ Ośrodek Zdrowia w Gorajcu
4. S.P. Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Radecznicy
5. Gminne Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Radecznicy
6. Szkoły Podstawowe z terenu Gminy w : Czarnymstoku, Gorajcu, Radecznicy i Zaburzu.
7. Szkolne Kluby Sportowe
8. Stowarzyszenia i Kościoły
9. Komisariat Policji w Szczebrzeszynie
10. Inne podmioty, którym zlecona jest realizacja zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

VI. Źródła finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Źródłem finansowania zadań gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

W budżecie gminy na rok 2025 zaplanowano na realizację zadań określonych w niniejszym programie kwotę 76.000 zł

VII. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Komisja w szczególności:

- opiniuje wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod kątem zgodności z uchwałami Rady Gminy;
- motywuje do dobrowolnego podjęcia leczenia odwykowego przez osoby mające problem z nadużywaniem alkoholu;

- podejmuje działania zmierzające do zastosowania leczenia odwykowego oraz decyduje o skierowaniu wniosku do sądu.

- podejmuje interwencję w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13(1) i 15 Ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 poz. 2151)

- uczestniczy w pracach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego d.s. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i grup roboczych w ramach wyżej wymienionego Zespołu.

Komisję w pracach w/w Zespołu i grupy roboczej reprezentuje jej przewodniczący(a), a w przypadku nieobecności przewodniczącego – zastępca.

Zasady wynagradzania.

Członkowie GKRPA w Radecznicy otrzymują wynagrodzenie płatne ze środków przeznaczonych na realizację gminnego programu:

1) **członkowie:** 200 zł brutto (za każdy udział w posiedzeniu Komisji)

2) **przewodniczący(a):** 250 zł brutto (za zainicjowanie i każdy udział w posiedzeniu komisji)

Podstawą wypłaty świadczenia jest podpisana osobiście lista obecności na posiedzeniu Komisji.